

Sonkajärven kunta

Biokaasulaitoksen asemakaava

Yhteenveto asemakaavaluonnoksesta saadusta palautteesta

Asemakaavan luonnosaineistosta saatiin kahdeksan lausuntoa. Lausuntoihin on laadittu tarpeen mukaan vastine, muilta osin ne merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi suunnittelussa.

1. Pohjois-Savon Pelastuslaitos

Teollisuuslaitos sijaitsee kaukana kuntakeskuksista, joten pelastusviranomaisen operatiiviset toimintamahdollisuudet ovat onnettomuuden alkuvaiheessa huonot. Tämän vuoksi toiminnanharjoittajan tulisi varautua mahdollisiin onnettomuuksiin mahdollisimman hyvin. Tulipalotilanteessa lisäveden tarve pitäisi turvata rakentamalla kiinteistölle esimerkiksi sammutusvesisäiliö/-allas. Kiinteistöllä varastoidaan kaasuja säiliöissä ja näiden tulisi olla saavutettavissa kahdesta eri suunnasta tuuliolosuhteet huomioiden. Esitetyissä luonnoksissa kaasusäiliöt jäävät hieman pihan reuna-alueelle, joten tältä osin piha-alueen suunnitelmissa saattaisi olla hieman kehitettävää. Kohteen tulee huomioida myös mahdollisten sammutusvesien talteenotto kiinteistöllä.

Kaavanlaatijan vastine:

Lausunto merkitään tiedoksi. Esitetyt asiat tulevat tarkemmin huomioitavaksi yksityiskohtaisemmassa rakennussuunnittelussa.

2. Savon Voima Verkko

Biolaitoksen sähköistäminen tarvitsee puistomuuntamon. Varaamme aluevarauksen puistomuuntamolle (15*15 metriä) alueen pohjoispuolelle, ehdotamme paikkaa koilliseen nurkkaukseen. Puistomuuntamon etäisyys rakennelmasta on oltava vähintään 8 metriä, lisäksi on huomioitava raskaan liikenteen kääntyminen alueella muuntamoon nähden.

400 kV johto rajoittaa puistomuuntamon sijoittamista asemakaavan länsilaidalle vaarajännitteiden vuoksi.

Asemakaavan hyväksymisen jälkeen pyydämme saavamme siitä dwg version käyttöömmme.

Kaavanlaatijan vastine:

Kaavan yleismääräyksiin lisätään lause: Yhdyskuntateknisesti tarpeellisia laitteita ja rakennelmia saa sijoittaa EV-alueelle ja korttelialueelle rakennusalojen ulkopuolelle.

3. Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo

Sonkajärven kunta pyytää lausuntoa otsikon mukaisen asemakaavan luonnoksesta. Alueellinen vastuumuseo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2.5.2024. Museo toteaa, ettei sillä ole oman toimialansa osalta huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Kaavanlaatijan vastine:

Ei tarvetta vastineelle.

4. Iisalmen kunnan ympäristönsuojelupalvelut

Biokaasulaitoksen sijoittaminen kaavaluonnoksessa esitettyyn paikkaan ei aiheuta merkittävää haittaa luonnolle tai ympäröivälle asutukselle. Laitoksesta voi kuitenkin aiheutua ajoittaisia hajupäästöjä. Hulevedet tulee käsitellä siten, että niistä ei aiheudu lähivesistöjen rehevöitymistä tai muuta haittaa. Kaavaluonnoksen mukaan biokaasulaitokselle haetaan ympäristöluva. Ympäristöluvassa annetaan määräykset ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Kaavanlaatijan vastine:

Ei tarvetta vastineelle.

5. Pohjois-Savon ELY-keskus

ELY-keskus muistuttaa, että kaavassa osoitettu rakennusala tulee rajata vähintään 20 metrin etäisyydelle valtatie 5 keskilinjasta (maantien suoja-alueen raja).

ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

Kaavanlaatijan vastine:

Rakennusalan rajausta tarkastetaan yli 20 metrin etäisyydelle valtatie 5 keskilinjasta.

6. Fingrid Oyj

Asemakaava-alue länsipuolella sijaitsee nykyisin Fingridin 400 kV voimajohto Vuolijoki-Ala-pitkä. Sen rinnalle rakennetaan uusi 400 + 110 kV voimajohto niin sanotun Järvilinjan vahvistamiseksi. Valtioneuvosto on myöntänyt Fingridille Järvilinjan vahvistamiselle johtoreitin lunnastusluvan 21.12.2023. Uuden voimajohdon yleissuunnittelua on tehty vuosina 2021-2022 ja rakentaminen on käynnissä. Lisätietoa voimajohtohankkeesta saa verkkosivulta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/jarvilinjanvahvistaminen/>.

Asemakaava-alueen kohdalla uusi 400 + 110 kV voimajohto rakennetaan nykyisen 400 kv voimajohdon itäpuolelle. Uuden voimajohdon myötä voimajohtoalue on 101–116 metriä leveä (kuva 1). Johtoalue muodostuu 81–96 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukan molemmiin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä.

Rakennusrajoitusalue kattaa koko voimajohtoalueen. Edellä mainittu voimajohtoalue sijoittuu asemakaavan alueen länsireunaan. Vaikka rakennusala rajaa T/kem -korttelialueen rakentamisen, voimajohdolle olisi hyvä osoittaa asemakaavassa merkintä johtoa varattu alueen osa (tai vastaava), sillä voimajohto rajoittaa toimintaa ja rakentamista alueella. Meitä saa pyydetessä uuden voimajohdon paikkatiedot.

Asemakaavaselostuksessa olisi hyvä kuvailta lyhyesti voimajohtoaluetta ja mainita taustoitukseksi Järvielinjan vahvistamishanke.

Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen. Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa. Teollisuuslaitoksen rakentaminen voimajohtojen läheisyyteen voi vaatia vaatii yhteensovitusta. Tärkeää on pyytää Fingridistä risteämäläusunnot tarpeen mukaan hyvissä ajoin.

Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi yleisluontaisesti seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä:

- Alueita ei saa suunnitella sellaiseksi, että ne olisivat ristiriidassa Fingrid Oyj:lle lunastetun käyttöoikeuden supistuksen tai yleisten turvallisuusmääräysten kanssa.
- Voimajohtoalueella tapahtuva toiminta ei saa ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon tai sähköaseman käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Kun kyseessä on merkittävä vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos (T/kem), tulee ottaa huomioon mahdollisten onnettomuuksien vaikutukset (lämpösäteily-, räjähdys-, heite- ja painevaikutukset) lähistössä oleviin voimajohtoihin ja sähköasemaan. Tuotantolaitoksessa mahdollisesti tapahtuvan onnettomuuden seurauksena ei saa aiheutua energianhuoltojärjestelmien toiminnan huomattava häiriintyminen. Olennaisia ovat kemikaaliturvallisuusasetuksen ja TUKES:n oppaan (Tuotantolaitoksen sijoittaminen) kohdat, jotka käsittelevät kemikaalilaitoksen sijoittamisen edellytyksiä suhteessa energiahuollon kohteisiin.
- Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen.
- Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää

Fingridin lupa. Mikäli Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnanharjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus.

- Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä.
- Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.
- Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä.
- Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeissa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään.
- Voimajohdon rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa ks. <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-iymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.

Tässä lausunnossa ei oteta kantaa teknisiin asioihin ja voimajohtojen yhteensovittamisen tarpeisiin. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla esimerkiksi tie, katu, maanmuokkaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon läheisyyteen. Risteämälausunto tulee pyytää, vaikka suunnitelma olisi osoitettu kaavassa. Risteämälausunnossa esitetään annettua kaavalausuntoa yksityiskohtaisemmin ne seikat ja turvallisuusnäkökohdat, jotka hankkeen suunnittelijan ja toteuttajan on voimajohdon kannalta otettava huomioon. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankayttoja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Lausumme mielellämme tarkentuvasta kaavaratkaisusta. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja. Muiden omistajien lunastusta koskevat tiedot on pyydettävä johtojen omistajilta.

Kaavanlaatijan vastine:

Olemassa oleva ja suunniteltava uusi voimajohto on huomioitu suunnittelussa. Rakennusala on sijoitettu yli 50 metrin etäisyydelle johtimesta. Kaavaselostusta täydennetään taustoituksella Järvilinjan osalta.

7. Aittokosken vesiosuuskunta

Aittokosken vesiosuuskunnalla ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Aittokosken vesiosuuskunta tarjoaa biokaasulaitokselle vesiosuuskunnan osakkuutta. Tulevan biokaasulaitoksen pohjoispuolella noin 660 m:n päässä on vesiosuuskunnan vesijohtolinja, jossa on halkaisijaltaan 50 mm:n vesijohto.

Kaavanlaatijan vastine:

Ei tarvetta vastineelle.

8. Rahvaanmäen Metsätien Hoitokunta

Kaavaluonnoksessa ei oteta kantaa kohdassa 3.1.5 Liikenne Muuta kuin Vt-5 liikenne määriin ja että biokaasulaitoksen tontille ajo tapahtuu Vt 5:lta kääntyessä Rahvaanmäen metsätie yksityistien kautta. Mielestämme tulee huomioida, että Vt- 5 risteysalue tulee parantaa ja Rahvaanmäen metsätien liittymä muuttua tulemaan kohtisuoraan vt5 tiehen, jotta katvealueita kääntyvälle liikenteelle ei jää. Lisäksi tulee huomioida, että nykyinen tien leveys ei riitä Rahvaanmäen metsätiellä biokaasulaitoksen liittymään asti raskaan liikennemäärän kasvaessa, perusteena sille, että Rahvaanmäen metsätiellä kulkee koululaiskuljetukset ja maatalouden muu liikenne, tästä johtuen Rahvaanmäen metsätie tulee leventää biokaasulaitoksen liittymään saakka liikennemäärille sopivaksi.

Kohdassa ympäristöhäiriöt Ei ole otettu kantaa biokaasulaitoksen syöttöliikenteen aiheuttamaan haittaan yksityistien käyttäjille. Liikennemääräarvio puuttuu kokonaan. Lähtökohtaisesti suunnittelijat ovat lähteneet ajatuksesta, että lähes koko liikennevirta laitokselle käy VT 5 liittymän kautta. Tähän on luonnoksessa kommentoitu "Rahvaanmäentien liittymää voi olla tarpeen parantaa..." Tämä ei saa jäädä ehdolliseksi lauseeksi, sillä liittymässä ei tällä hetkellä mahdu rekka ja henkilöauto kohtaamaan. Rakennuslupaan pitää tulla ehto, että kohteen eli biokaasulaitoksen rakentajan tulee rakentaa myös sellainen sisäänajoliittymä, joka palvelee laitoksen ja Rahvaanmäen metsätien liikennettä. Tämä tarkoittaa Vt 5 liittymän ja laitoksen sisäänajon väliselle matkalle vähintään kahden rekan kohtaamiseen riittävää levennystä.

Koska suunnittelijat ovat keskittyneet kaavaluonnoksessa VT5 liittymän suuntaan liikennettä miettiessään, on Rahvaanmäentien tieosan 000–2007-K20158/2 (liite 1) liikenne jäänyt miettimättä. Todellisuudessa laitoksen liikenteestä osa kohdistuu myös tieosalle 000-2007-K20158 ja mahdollisesti myös Rahvaanmäentielle 000–2007-K20158/1 (liite 1). Näiden liittyvien teiden ajouran leveys ei salli rekan/traktoriperäkärryn ja henkilöauton kohtaamista nyky muodossaan. Tämän suunnan liikenne laitokselle pitää joko kieltää tai tietä parantaa Suomen Lantakaasu Oy:n toimesta. Muutoinkin tulisi arvioida minkä verran liikennemääriä kohdistuu tieosalle 000–2007-K20158/2 (liite 1), mielestämme jos raskaanliikenteen liikennettä kohdistuu edellä mainitulle tieosalle etelään päin, tulee tällöin miettiä kustannusten jakamista miettiä esim erityisliikenteen painoarvojen mukaisesti.

Tai että tieosa 000–2007-K20158/2 jäisi kokonaisuudessaan Suomen Lantakaasun ylläpidettäväksi.

Kaavaluonnoksessa ei oteta kantaa liittymäliikenteen kunnossapidon velvollisuuksiin tai kuuluihin millään tasolla Rahvaanmäen metsätien vuosikokous päättää tien hoitotason niin kesä kuin talvihoidon osalta että tie on liikennöitävässä kunnossa, mikäli Suomen Lantakaasu Oy hakeutuu Rahvaanmäen metsätien osakkaaksi tulee tässä lausunnossa edellä mainittujen asioiden selvityksessä sopia, mahdollisen liikennemäärien nousun takia tuleva liukkauden torjunnan ja mahdollisen aurauksen lisääntyminen ja siitä johtuvat kustannusten nousu. Tähän halutaan kannanotto kaavan kohdassa 5.3 ja 5,41

Lisäksi huomautamme seuraavista asioista:

1. Rahvaanmäen metsätien kiinteistörekisteriotteessa ei ole laitettu tien rasitelevyyttä tieosan 000-2007-K20158/2 osalta, joskin rasitelevyys tieosalle 000-2007-K20158/1 on 15 m. Mikäli rasitelevyden määrittäminen vaatii maanmittaustoimitusta niin niiden kaikkien kulujen kustannukset tulee osoittaa rakentajalle
2. Kaikki kustannukset, jotka muodostuvat mahdollisen Vt 5 liittymän korjauksesta ja Rahvaanmäen metsätien levennyksestä / kunnostamisesta tarvittavin osin tulee osoittaa rakentajalle.
3. Rahvaanmäen metsätie pidättää oikeuden / pyytää liikennemäärien selvityksessä ja kokonaisliikenteen tulevan / lähtevän liikenteen osalta puheoikeuden määrittellä mahdollinen tienkäyttö maksu, mikäli kokonaisliikenne ei tule Vt 5 kautta lyhimmän metkan kautta Bio-kaasulaitokselle

Liite 1: Rahvaanmäen metsätien 000–2007-K20158 kiinteistörekisteriote ja kartta

Kaavanlaatijan vastine:

Lausunnossa esitetyt seikat Rahvaanmäentien osalta on tunnistettu suunnittelussa. Kaavassa ei kuitenkaan voida määrätä kaava-alueen ulkopuolisten alueiden suunnittelusta, Rahvaanmäentien alue ei kuulu kaava-alueeseen.

Hanketoimija käy tieosuuskunnan kanssa neuvottelut tien käyttämisestä ja mahdollisista parantamistoimenpiteistä.